Axiological approach to shaping pedagogical values in the past, present and future / Aksiološki pristup oblikovanju pedagogijskih vrijednosti u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti

Dean Cikovac, Mirko Lukaš

Filozofski fakultet u Osijeku

dcikovac@ffos.hr

Education for personal and professional development	**Number of the paper: 28**	

Abstract

The paper examines pedagogical values as a foundation in the developmental shaping of the educational subject. In the narrower sense, values are not only thought of as desirable character traits that are shaped by education but in a broader sense, they are also determined as cultural and social constructs that condition the socialization context of educational activities. The axiological approach to the formation of educational values through hermeneutic discourse provides insight into their origin and immanent presence in education, thus actualizing the problems of permanent neglection of action as well as reflection on its value-determined foundations. Narrowly oriented intellectualism, technicism, scientism and positivism, which in the spirit of progressivism dominate contemporary pedagogical practice, ignore moralism, aestheticism, and spiritualism in the general sense, reducing humanism to utilitarianism, the ultimate purpose of which is presented as materialistic consumerism. Technological development permanently reflects on educational activity, directing the development course of the educational process faster than man can develop and take a critical attitude towards it. The educational process thus becomes permanently marked and affected by technological progress, the uncritical adoption of which hides the danger of its negative effects in the form of educational outcomes. The future of education is considered following the determination of its inherent values. Concluding thoughts are directed towards the implications and possible solutions of the crisis of education as determined by values. Clarification, as well as revitalization of pedagogical values is presented as an urgent need, but also a permanent imperative to preserve the integrity of educational science and practice, which are increasingly shaken by the liberal ideology of relativization, trivialization and marginalization of educational activities.

Key words

axiology; shaping; pedagogy; upbringing; values

Dean Cikovac, Mirko Lukaš

Filozofski fakultet u Osijeku

dcikovac@ffos.hr

Odgoj i obrazovanje za osobni i profesionalni razvoj	**Broj rada: 28**	

Sažetak

U radu se razmatraju pedagogijske vrijednosti kao temelj u razvojnom oblikovanju odgojnoga subjekta. Vrijednosti se u užem smislu ne promišljaju samo kao poželjne karakterne osobine koje se oblikuju odgojem, već se u širem smislu determiniraju i kao kulturno-društveni konstrukti kojima je uvjetovan i socijalizacijski kontekst odgojnoga djelovanja. Aksiološki pristup oblikovanju odgojnih vrijednosti hermeneutičkim diskursom pruža uvid u njihovo podrijetlo i imanentnu prisutnost u odgoju čime se aktualiziranja problematika trajne zanemarenosti djelovanja kao i promišljanja njegovih vrijednosno određenih temelja. Usko orijentirani intelektualizam, tehnicizam, scijentizam i pozitivizam koji u duhu progresivizma dominiraju suvremenom pedagoškom praskom zanemaruju moralizam, esteticizam, spiritualizam u općem smislu reducirajući humanizam na utilitarizam čija se krajnja svrha prezentira kao materijalistički konzumerizam. Tehnološki razvoj trajno se odražava na odgojno djelovanje usmjeravajući razvojni tijek odgojnoga procesa brže nego što je čovjek prema njemu u mogućnosti razviti i zauzeti kritički stav. Odgojni proces time postaje trajno obilježen i zahvaćen tehnološkim napretkom čije nekritičko usvajanje krije opasnost negativnih učinaka u vidu ishoda odgojnoga djelovanja. Budućnost odgoja razmatra se sukladno određenju vrijednosti koje su mu inherentne. Zaključne misli se usmjeravaju prema implikacijama i mogućim rješenjima odgojne kao vrijednosno određene krize. Klarifikacija kao i revitalizacija pedagogijskih vrijednosti prezentira se kao prijeka potreba, ali i trajni imperativ u svrhu očuvanja integriteta odgojne znanosti i prakse koje sve više bivaju poljuljane liberalnom ideologijom relativizacije, trivijalizacije i marginalizacije odgojnoga djelovanja.

Ključne riječi

aksiologija; oblikovanje; odgoj; pedagogija; vrijednosti

Revizija #2
Stvoreno 20 rujna 2024 23:08:00 od Martina Gajšek
Ažurirano 21 rujna 2024 10:40:40 od Martina Gajšek